Fynd av *Blaps sinuaticollis suecica* Ferrer & Picka (Coleoptera: Tenebrionidae) på Öland

[A new find of *Blaps sinuaticollis suecica* (Coleoptera: Tenebrionidae) in Öland]

JULIO FERRER

Blaps sinuaticollis suecica Ferrer & Picka (1990: 30-31) har nyligen skilts ut från den utbredda arten *Blaps lethifera* Marsham 1902, som i Sverige endast är känd från ett fynd i Skåne. Tidigare fynd av "*lethifera*" bör refereras till denna art.

Blaps-arterna är förmodligen starkt hotade, och alla är upptagna i Ehnström et al. (1993) rödlista över hotade evertebrater. Till skillnad från i medelhavsområdet tycks *Blaps*-arterna alltid ha varit sällsynta i Sverige. Detta återspeglas i de trosföreställningar som förknippas med deras illavarslande upptäckt på gården eller i källaren, och som gett dem namnet "dödsbud" i folkmun. Vanligare skalbaggar såsom tordyveln, guldbaggen och nyckelpigan anses lyckobringande i folktron. Vidskepelsen om *Blaps* såsom varande ett "omen-djur" finns inte i medelhavsländerna, där dessa skalbaggar är allmänt förekommande.

Ett exemplar av *Blaps sinuaticollis suecica* påträffades 9.7. 1997 av Olle Robin (pers. medd.) på trappan till en gammal gård i Smedby på södra Öland. Under trappan fanns en ingång till en gammal och orenoverad källare. Hustrun trampade lätt på skalbaggen innan den upptäcktes. Det visade sig trots olyckan vara ett välbevarat exemplar. Mellankropp och bakkropp hade skadats, men inte halsskölden och täckvingarna. Exemplaret lades i kokande vatten, och efter några minuter kunde genitalierna examineras. Därvid observerades att inuti denna *Blaps* mellan bakkroppen och täckvingarna fanns en kortvinge, en hona av *Drusilla (Astilbus) canaliculatus* (Fabricius 1787). Kortvingen var i mycket gott skick.

Drusilla canaliculatus är en allmän kortvinge tillhörande underfamiljen Aleocharinae, som enligt Palm (172: 308) förekommer på olika slags marker, torra såväl som vattensjuka, gärna i närheten av myrsamhällen, som arten dock inte är bunden till. Ett större stråk av den blanksvarta trämyran (*Lasius fuliginosus* (Latreille)), lätt artbestämd med hjälp av Douwes (1995), fanns nära den aktuella trappan. *Blaps*-arterna drar sig, liksom *Drusilla,* ofta till myrsamhällen, där de uppenbarligen tolereras som ett slags gäster.

Mig veterligen har ett fynd av detta slag oberoende av dess tillfällighet aldrig tidigare rapporterats. *Drusilla* kan mycket väl ha gett sig på *Blaps* sedan denna dött för att äta av den, men det finns också en möjlighet att *Drusilla* transporterats med *Blaps* under täckvingarna. Några definitiva slutsatser i ena eller andra riktningen går dock inte att dra utifrån denna enda observation.

Litteratur

Ehnström, B., Gärdenfors, U. & Lindelöw, Å. 1993. Rödlistade evertebrater i Sverige 1993. Uppsala (Databanken för hotade arter).

Douwes, P. 1995. Sveriges myror. – Ent. Tidskr. 116 (3): 83-99.

Ferrer, J. & Picka, J. 1990. Sveriges *Blaps*-arter med en översikt av *B. lethifera* - gruppens arter (Coleoptera: Tenebrionidae). – Ent. Tidskr. 111 (1-2): 25-32.

Palm, T. 1972. Svensk Insektfauna 9. Skalbaggar Coleoptera, kortvingar. Fam. Staphylinidae, underfam. Aleocharinae, (*Aleuonota-Tinotus*) häfte 7: 201-467.

Summary

A female of the rare *Blaps sinuaticollis suecica* Ferrer & Picka (1990) was collected in an old farm house in Öland, 9.7. 1997 by Olle Robin. Nearby was a large group of *Lasius fuliginosus* (Latreille). A living female of the Aleocharine rove beetle *Drusilla (Astilbus) canaliculatus* Fabr. was found, perfectly conserved, in the cavity between the elytrae and the abdomen of the *Blaps* specimen. *Drusilla canaliculatus* is a common species living with ants and tolerated by them. *Blaps* is also often collected with ants.

Julio Ferrer
Stora Hundensgata 631
S-136 64 Haninge, Sweden